

Diagnoza obszarów współpracy sądeckich organizacji pozarządowych

Raport z badań przeprowadzonych w
ramach projektu „IV Forum Organizacji
Pozarządowych”

Robert Rogowski
Anna Zemek Włodek

Nowy Sącz 2011

Spis treści

<i>Wstęp</i>	3
1. Metodologia badań	5
1.1. <i>Problemy badawcze</i>	5
1.2. <i>Zakres czasowy badań</i>	5
1.3. <i>Metoda i narzędzie badawcze</i>	6
1.4. <i>Charakterystyka badanych osób</i>	6
2. Działalność organizacji	7
3. Współpraca między organizacjami	11
4. Konsultacje programów partnerskich	15
5. Konsultacje międzysektorowe	16
6. Pobudzanie rozwoju trzeciego sektora	18
7. Współpraca z samorządem miasta Nowego Sącza	20
8. Współpraca z wolontariuszami	22
Podsumowanie	24

Wstęp

Organizacje trzeciego sektora należą do kluczowych instytucji społeczeństwa obywatelskiego. Ich działalność i wkład w jakość życia i rozwój społeczności lokalnych jest nie do przecenienia. Jak każdy aspekt otaczającej rzeczywistości, organizacje trzeciego sektora stanowią interesujący przedmiot badań, zwłaszcza z punktu widzenia ich roli w społecznościach lokalnych. Ważnym zagadnieniem jest także problem ich wzajemnej współpracy, realizowania wspólnych przedsięwzięć, czy też w końcu wzajemna wymiana doświadczeń.

Badania, których wyniki podsumowuje niniejszy raport, zostały przeprowadzone w ramach przygotowań do IV Nowosądeckiego Forum Organizacji Pozarządowych. Badanie to miało na celu przede wszystkim diagnozę obszarów współpracy sądeckich organizacji pozarządowych. Istotnym powodem podjęcia prac badawczych była potrzeba zaktualizowania wiedzy na temat rzeczywistej aktywności organizacji pozarządowych i ich gotowości do lepszego wykorzystania własnego potencjału poprzez tworzenie partnerskiej współpracy.

Forum Organizacji Pozarządowych to coroczne spotkanie nowosądeckich organizacji, które swoje uzasadnienie bierze z potrzeby integracji środowiska oraz wzmocnienia dialogu z samorządem lokalnym. Podczas obrad w ramach Forum podejmowane są najbardziej aktualne tematy i problemy organizacji pozarządowych w Nowym Sączu. Dla wielu organizacji Forum jest okazją do spotkania i wymiany doświadczeń w gronie osób mających podobne problemy i szukających ich optymalnego rozwiązywania.

Badanie zostało przygotowane przy współpracy: Stowarzyszenia Sursum Corda, Stowarzyszenia A Posteriori, Fundacji im. dra Jerzego Masióra, Fundacji MADA, Towarzystwa Sądeckie Hospicjum, Stowarzyszenia Nadzieja oraz Stowarzyszenia Stopil.

Zaprojektowanie badań zostało poprzedzone zdefiniowaniem celów badawczych w drodze konsultacji przeprowadzonych z osobami odpowiedzialnymi za zarządzanie ww organizacjami. Rezultatem dyskusji było wyznaczenie następujących celów badawczych:

- Poznanie głównych obszarów aktywności badanych organizacji pozarządowych.
- Identyfikacja głównych problemów na jakie napotykają badane organizacje podczas realizacji działań.
- Pozyskanie informacji o współpracy między organizacjami oraz zapotrzebowaniu na realizację projektów partnerskich.

- Ocena Konsultacji Programów Współpracy Organizacji Pozarządowych z samorządem Nowego Sącza.
- Pozyskanie informacji o zapotrzebowaniu organizacji na szkolenia oraz zebranie opinii na temat idei powstania Inkubatora Organizacji Pozarządowych.
- Poznanie opinii na temat współpracy organizacji z samorządem Nowego Sącza.
- Identyfikacja zapotrzebowania organizacji na współpracę z wolontariuszami.

Raport końcowy ma pomóc ulepszyć jakość i zakres współpracy środowiska organizacji pozarządowych. Badaniem zostali objęci przedstawiciele zarządu organizacji pozarządowych, biorący udział w „IV Forum Organizacji Pozarządowych”

1. Metodologia badań

1.1. Problemy badawcze

Realizacja badań wymaga zdefiniowania głównego problemu badawczego, tj. sformułowania pytania, na które szukamy odpowiedzi. W prezentowanym przypadku brzmi on następująco:

- Jaka jest obszar współpracy sądeckich organizacji pozarządowych?
Tak określony problem ogólny pozwolił na zdefiniowanie problemów szczegółowych:
- Jakie są główne obszary aktywności badanych organizacji?
- Jakie problemy napotykają organizacje podczas realizacji działań?
- Czy organizacje działały kiedykolwiek w partnerstwie oraz czy byłyby skłonne do realizacji projektów partnerskich?
- Czy organizacje są zainteresowane udziałem w konsultacjach Programów Współpracy oraz czy kiedykolwiek brali w nich udział?
- Czy należy organizować nowosądeckie spotkania przedstawicieli organizacji pozarządowych w celu wymiany doświadczeń?
- Jakimi szkoleniami zainteresowane są badane osoby?
- Jakie mocne i słabe strony dostrzegają organizacje we współpracy z samorządem Miasta Nowego Sącza?
- Jakiego rodzaju wsparcia przy pozyskaniu i pracy wolontariuszy oczekiwałyby organizacje?

Celem prowadzonych badań było zebranie obiektywnego i wiarygodnego materiału faktograficznego, który po opracowaniu ilościowym i jakościowym wraz z interpretacją uzyskanych rezultatów będzie stanowił podstawę do wnioskowania i udzielenia odpowiedzi na postawione problemy badawcze. Wynikiem przeprowadzonych badań będzie ulepszenie jakości i zakresu współpracy środowiska organizacji pozarządowych.

1.2. Zakres czasowy badań

Badania diagnostyczne zostały przeprowadzone w przedziale czasowym od 15 listopada do 9 grudnia 2011 roku.

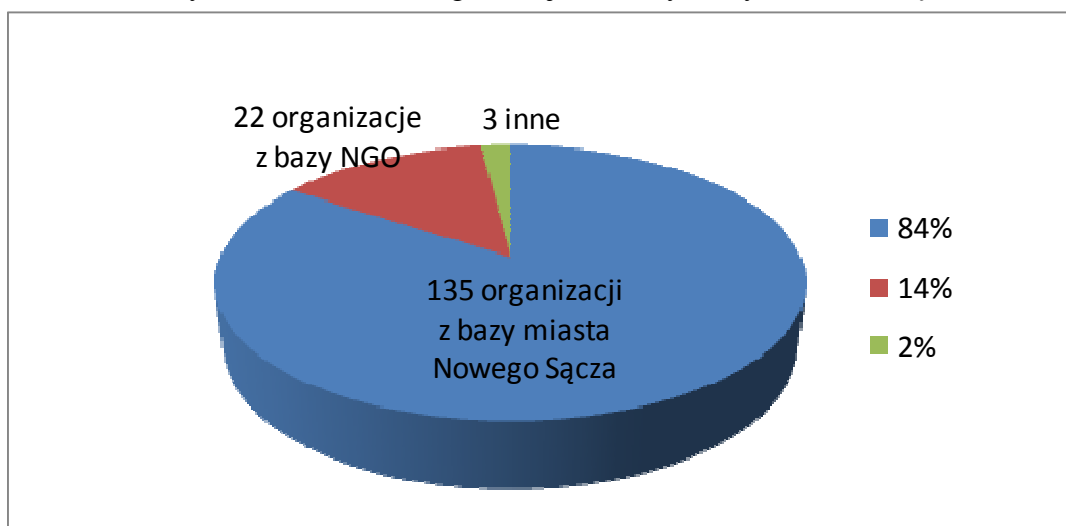
1.3. Metoda i narzędzie badawcze

Badania zostały wykonane za pomocą ankiety, a jako narzędzie badawcze wykorzystano, wypracowany w drodze konsultacji z przedstawicielami poszczególnych stowarzyszeń przygotowujących ankietę, kwestionariusz ankiety sporządzony w formie elektronicznej oraz papierowej.

1.4. Charakterystyka badanych osób

W ramach przygotowań do „IV Forum Organizacji Pozarządowych” zidentyfikowano 160 organizacji pozarządowych mających swoją siedzibę bądź oddział na terenie miasta Nowego Sącza. Dane adresowe organizacji pozyskano z mapy aktywności organizacji pozarządowych prowadzonej przez Urząd Miasta Nowego Sącza. W ten sposób uzyskano adresy i wysłano zaproszenie na forum wraz z ankietą do 135 organizacji, co stanowi 84% rozpoznanych na terenie miasta Nowego Sącza organizacji. Dodatkowe 3 ankiety zostały przekazane organizacjom, które nie otrzymały zaproszeń, a uzyskały wiedzę o Forum z innym źródła, tj. prasy lub od przedstawicieli zaprzyjaźnionych organizacji. Pozostałe 22 ankiety, czyli 14% ankiet, rozesłano do organizacji pozarządowych wybranych z bazy danych na stronie internetowej www.ngo.pl.

Wykres 1. Struktura organizacji do których wysłano ankietę

Źródło: opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiety.

W badaniu udział wzięło 25 organizacji (15%), z czego 22 organizacje znajduje się na mapie aktywności organizacji pozarządowych Urzędu Miasta Nowego Sącza. Z 25 organizacji 13 ma status aktywności organizacji pożytku publicznego (OPP).

Zbadane organizacje wykazały się znaczną aktywnością i tak w 2010 roku zrealizowały łącznie 86 projektów przy udziale finansowania ze środków publicznych. Natomiast rozkład aktywności w tym zakresie był bardzo nierównomierny. I tak, cztery organizacje nie zrealizowały żadnego projektu, sześć organizacji zrealizowało po 1 projekcie, trzy organizacje po 2 projekty, kolejne trzy organizacje po 6 projektów, następne trzy organizacje od 4 do 6 projektów, a pozostałe trzy organizacje łącznie zrealizowały aż 38 projektów. Oznacza to, że trzy organizacje wykonały 44% projektów przy współudziale finansowania ze środków publicznych.

2. Działalność organizacji

Jednym z celów badań było poznanie głównych obszarów aktywności organizacji. W swoich statutach organizacje pozarządowe mają najczęściej wpisanych wiele różnych kierunków działania, co pozwala im bardzo elastycznie odpowiadać na potrzeby społeczne oraz brać udział w różnego rodzaju konkursach. Okazuje się jednak, że większość organizacji działa tylko w wybranych dziedzinach.

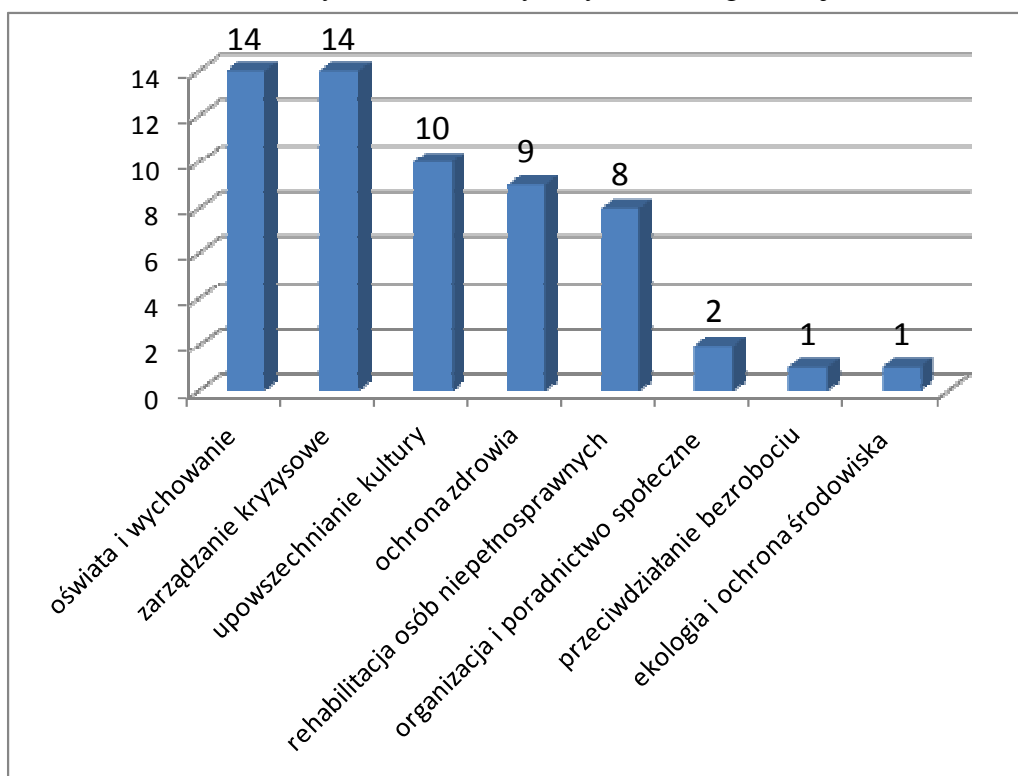
W ankiecie poproszono badane osoby, aby określiły główne obszary działania reprezentowanych organizacji, w których realizują swoje projekty. Łącznie wskazano czternaście różnych obszarów aktywności. Należą do nich:

- oświata i wychowanie,
- upowszechnianie kultury,
- ochrona zdrowia,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomani,
- kultura fizyczna,
- turystyka,
- współpraca zagraniczna miasta,
- ekologia i ochrona środowiska,
- przeciwdziałanie bezrobociu,

- rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych,
- pobudzanie rozwoju trzeciego sektora,
- pomoc społeczna,
- zarządzanie kryzysowe,
- poradnictwo społeczne,
- inne, takie jak integracja środowisk plastycznych polskich i zagranicznych, sport, działania charytatywne, historia, patriotyzm lokalny oraz promocja regionu.

Na wykresie 2 zobrazowano ilość organizacji pracujących w poszczególnych obszarach działania.

Wykres 2. Obszary aktywności organizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiety.

Najwięcej organizacji działa w obszarze oświata i wychowanie (14) oraz zarządzanie kryzysowe (14), a także w obszarze upowszechnianie kultury (10), ochrona zdrowia (9), rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych (8). Najmniejszym zainteresowaniem cieszą się następujące obszary działania: organizacja i poradnictwo

społeczne (2), ekologia i ochrona środowiska (1) organizacja oraz przeciwdziałanie bezrobociu (1).

Na pytanie, który z powyższych obszarów działalności jest dla organizacji najważniejszy, badani wskazali następujące odpowiedzi:

- Upowszechnianie kultury – 6 organizacji, w tym w szczególności:
 - organizacja warsztatów plastycznych dla dzieci ze szkół,
 - wspieranie rozwoju utalentowanej artystycznie młodzieży,
 - upowszechnienie plastyki w formie pastelii,
 - upowszechnianie kultury muzycznej poprzez działalność chóru Scherzo.
- Oświata i wychowanie – 4 organizacje, w tym w szczególności:
 - działania dotyczące wychowania patriotycznego i pomocy Sybirakom,
 - współpracy ze Związkiem Sybiraków,
 - wyjazdy na Marsz Pamięci do Białegostoku,
 - repetytoria dla maturzystów i gimnazjalistów,
 - szkolenia,
 - prowadzenie szkolnictwa gimnazjalnego i licealnego,
 - szkolenia dla nauczycieli szkół wiejskich pow. Nowosądeckiego.
- Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych – 3 organizacje, w tym w szczególności opieka i rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
- Ochrona zdrowia – 2 organizacje.
- Profilaktyka - realizacja działań związanych z organizacją i promocją wolontariatu.
- Pomoc społeczna.
- Pobudzanie rozwoju III sektora w kraju i za granicą.
- Przeciwdziałanie bezrobociu oraz przeciwdziałanie wykluczeniu.
- Turystyka - upowszechnianie krajoznawstwa poprzez organizację imprez kulturalnych.
- Historia.
- Dobroczynność.
- Promocja.
- Sport i kultura fizyczna, w tym w szczególności w tym rehabilitacja oraz organizacja Zawodów Sportowych.

Największym problemem przy realizacji zadań są trudności w zdobywaniu sprzętu lub funduszy niezbędnych do prowadzenia działań organizacji, brak pracowników etatowych oraz zbyt rozbudowana biurokracja administracji publicznej. Istotny jest także brak czasu liderów wynikający z łączenia pracy zawodowej z działalnością społeczną oraz zbyt skomplikowane procedury ubiegania się o granty

Najmniej dotkliwe lub nie występujące przy realizacji zadań są napięcia i konflikty wewnątrz organizacji oraz brak współpracy.

Tabela 1. Problemy na które napotykają organizacje przy realizacji zadań

	Problem nie występuje	Problem odczuwalny	Problem zdecydowanie odczuwalny
Trudności w zdobywaniu sprzętu lub funduszy niezbędnych do prowadzenia działań organizacji	0	13	12
Zbyt rozbudowana biurokracja administracji publicznej	5	11	9
Niejasność reguł współpracy organizacji z administracją publiczną	10	13	2
Zbyt skomplikowane procedury ubiegania się o granty	6	12	7
Brak osób chcących bezinteresownie angażować się w działalność organizacji	10	10	5
Problemy z pozyskiwaniem wolontariuszy	11	12	2
Problemy z dostępem do ważnych dla Was informacji, dotyczących m.in. aspektów prawnych i finansowych związanych z działalnością III sektora	8	16	1
Niewystarczający dostęp do nieodpłatnych usług konsultacyjnych w zakresie prawnym, finansowym i merytorycznym	7	13	5
Napięcia i konflikty wewnątrz organizacji	22	3	0
Brak współpracy lub konflikty z innymi organizacjami pozarządowymi	20	5	0
„Wypalenie się” liderów i innych zaangażowanych osób	11	13	1
Brak czasu liderów wynikający z łączenia pracy zawodowej z działalnością społeczną	7	10	8
Brak pracowników etatowych	7	8	10
Trudności lokalowe	14	6	5
Brak ogólnodostępnej siedziby organizacji	16	3	6
Traktowanie organizacji przez samorząd jako petenta, a nie partnera	12	5	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiety.

Inne problemy wskazywane przez organizacje to:

- Współpraca z mediami - brak pracy dziennikarskiej i związana z tym konieczność opracowywania i dostarczenia materiału gotowego do publikacji.
- Duża konkurencja pomiędzy OPP na danym terenie w reklamowaniu i zdobywaniu sponsorów.
- Trudności z organizacją zjazdów i spotkań członków.
- Brak środków finansowych.

3. Współpraca między organizacjami

Z analizy informacji dotyczących konkursów ogłaszanych w trybie małych grantów przez Urząd Miasta w roku 2011 wynika, iż większość działań była realizowana przez organizacje samodzielnie. Nowelizacja ustawy o pożytku publicznym wprowadziła nowe zasady dopuszczające możliwość składania oferty wspólnej. Z podjęcia inicjatywy realizacji zadania w partnerstwie skorzystało dotychczas prawie połowa badanych nowosądeckich organizacji pozarządowych. Na pytanie, czy organizacje działały kiedykolwiek w partnerstwie z inną organizacją lub samorządem „TAK” odpowiedziało 12 organizacji, „NIE” odpowiedziało 13 organizacji.

Spośród organizacji, które realizowały projekty w partnerstwie, 84% wskazuje na brak trudności przy ich realizacji, a 8% organizacji twierdzi, że problemy raczej nie występowały. Tylko u 8% organizacji wystąpiły trudności i dotyczyły problemów prawnych z rozliczeniem projektu.

Obecnie 16 organizacji byłoby skłonnych do realizacji projektów partnerskich, przy czym 7 kolejnych chętnie przystąpi do współpracy w późniejszym terminie. Tylko 2 organizacje nie są skłonne do współpracy przy realizacji partnerskich projektów.

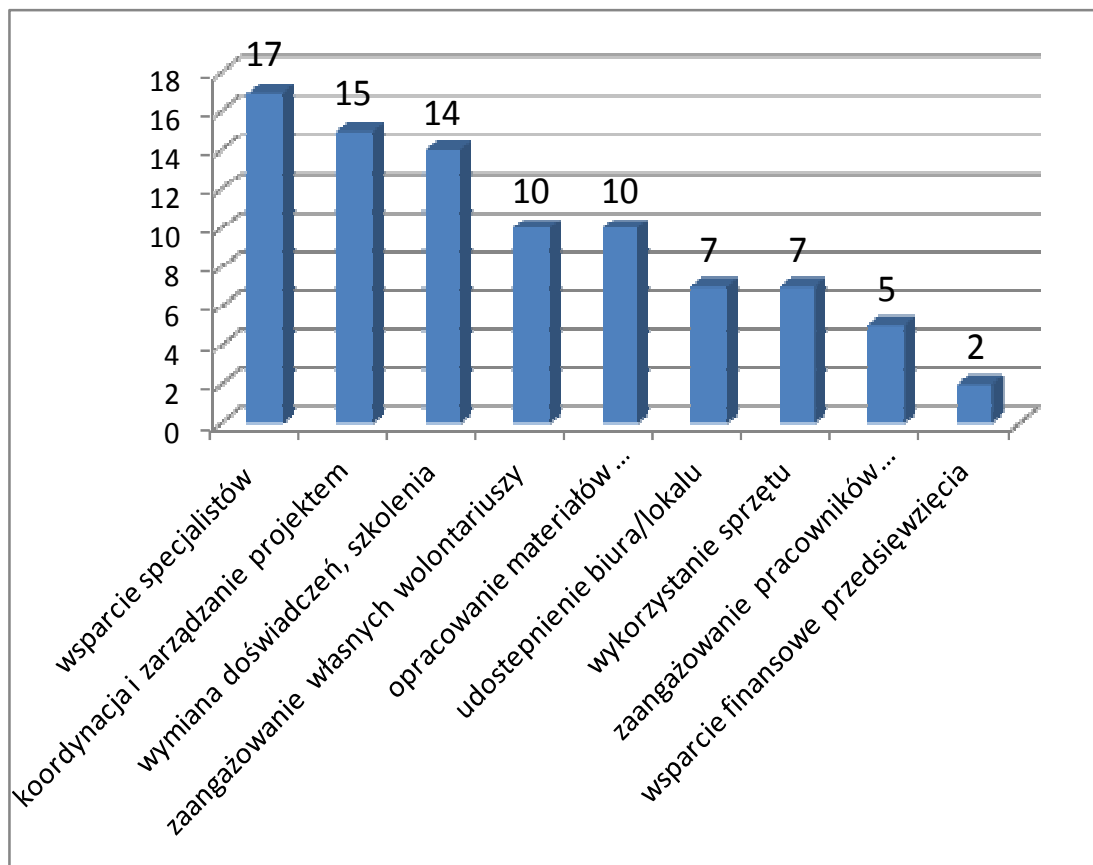
Organizacje wskazują przy tym wiele obszarów, w których mogłyby realizować wspólne projekty. Należą do nich:

- dobroczynność,
- wolontariat,
- szkolenia,

- pobudzanie i rozwój III sektora (2 organizacje), w tym w szczególności wspólne warsztaty i działania marketingowe,
- poradnictwo społeczne, rehabilitacja społeczna i zawodowa,
- oświata i wychowanie (4 organizacje),
- zarządzanie kryzysowe,
- ochrona zdrowia,
- upowszechnianie kultury (2 organizacje), w tym w szczególności: wystawy, wernisaże, plenery, organizacja międzynarodowego Zjazdu Pastelistów Polski,
- promocja regionu, historia Sądecczyzny,
- współpraca przygraniczna, współpraca zagraniczna Miasta, w tym Spotkania Muzyczne Miast Partnerskich,
- działania na rzecz osób niepełnosprawnych,
- budowa społeczeństwa obywatelskiego w kraju i za granicą,
- sport, kultura fizyczna (2 organizacje),
- turystyka,
- projekt Wiosna - budowa ośrodka stałego pobytu dla dorosłych z autyzmem.

Organizacje wskazują zasadniczo na obszary, które są ich mocną stroną, a zatem jednocześnie mogłyby zaoferować jako wkład w projekt partnerski swoje dotychczasowe doświadczenie oraz wiedzę. Najczęściej podawane są takie propozycje jak wsparcie specjalistów, koordynacja i zarządzanie projektem, wymiana doświadczeń, szkolenia zaangażowanie własnych wolontariuszy oraz opracowanie materiałów promocyjnych. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Potencjał organizacji do wykorzystania w projektach partnerskich.

Źródło: opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiety.

Organizacje dysponują sprzętem, który mógłby zostać wykorzystany przy realizacji projektów partnerskich, takim jak: komputery, drukarki, specjalistyczny sprzęt wojskowy, telefon, faks, kserokopiarki, wyposażenie warsztatu krawieckiego, rzutniki multimedialne.

Ze względu na charakter prowadzonej działalności organizacje oferują również swój specjalistyczny wkład we wspólnie realizowane projekty, taki jak ekspozycja zbiorów własnych, organizowanie koncertów chóru Scherzo, pomoc wykwalifikowanej kadry w organizacji zawodów strzeleckich z broni sportowej oraz kontakty z partnerami zagranicznymi.

Do powodzenia wspólnie realizowanego projektu przyczynia się wiele ważnych czynników. Jako najważniejsze dla organizacji wskazano otwartość, życzliwość i dobry klimat współpracy oraz kooperacja z partnerem na etapie przygotowywania wniosku aplikacyjnego. Jako bardzo ważne zostały wskazane również wcześniejsze nawiązanie kontaktów w ramach cyklicznych spotkań przedstawicieli III sektora, transparentność organizacji - publikowanie przez nią sprawozdań finansowych oraz możliwość

współdecydowania na równi z liderem projektu.

Czynniki sprzyjające współpracy organizacji oraz ich ważność zostały przedstawione w tabeli 2. Zauważyć należy, że praktycznie wszystkie rodzaje czynników zostały uznane za raczej ważne bądź bardzo ważne.

Tabela 2. Czynniki sprzyjające współpracy między organizacjami.

	zupełnie nieważne	raczej nieważne	ani ważne, ani nieważne	raczej ważne	bardzo ważne	brak zdania
Wcześniejsze nawiązanie kontaktów w ramach cyklicznych spotkań przedstawicieli III sektora	0	0	4	9	9	2
Transparentność organizacji - publikowanie przez nią sprawozdań finansowych	1	0	2	11	9	2
Posiadanie pracowników etatowych u partnera	4	2	5	10	2	2
Doświadczenie organizacji partnerskiej w realizacji i rozliczaniu projektów	0	0	2	13	8	2
Wieloletnia działalność organizacji partnerskiej	3	5	2	9	4	2
Osobista znajomość i kontakty z zarządem i członkami organizacji partnerskiej	0	4	1	10	8	2
Posiadanie biura przez organizację partnerską	5	3	5	7	3	2
Otwartość, życzliwość i dobry klimat współpracy	1	0	0	6	16	2
Współpraca z partnerem na etapie przygotowywania wniosku aplikacyjnego	1	0	0	9	13	2
Możliwość współdecydowania na równi z liderem projektu	1	0	1	12	9	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiety.

Organizacje wskazują na jeszcze inne aspekty ważne przy realizacji projektu partnerskiego. Są to:

- zaufanie,
- bliskość lokalizacji organizacji partnerskich,
- bliskość miejsca prowadzenia działań partnerskich,
- szczerłość, rzetelność, uczciwość,

- gotowość do wniesienia wkładu własnego do wspólnego projektu,
- znajomość spraw upowszechnienia sztuki i kultury,
- skrupulatny podział ról i obowiązków,
- jasno sprecyzowane cele i zasady współpracy, rzetelność i promocja (prasa, radio, TV).

Najistotniejsze bariery i obawy, które utrudniają przystąpienie do projektu partnerskiego to zdaniem organizacji:

- poziom zaangażowania i słabnące zaangażowanie,
- solidność partnera,
- obawa że wystąpią problemy organizacyjne,
- obawy związane z rozliczeniem i prawidłowym prowadzeniem dokumentacji,
- brak szczerości, rzetelności, uczciwości,
- wycofanie się partnera w czasie zaawansowania projektu,
- brak równorzędności, nierówny podział zadań,
- niewywiązanie się partnera z części zadania,
- niesumienność, nierzetelność i brak odpowiedzialności u partnera.

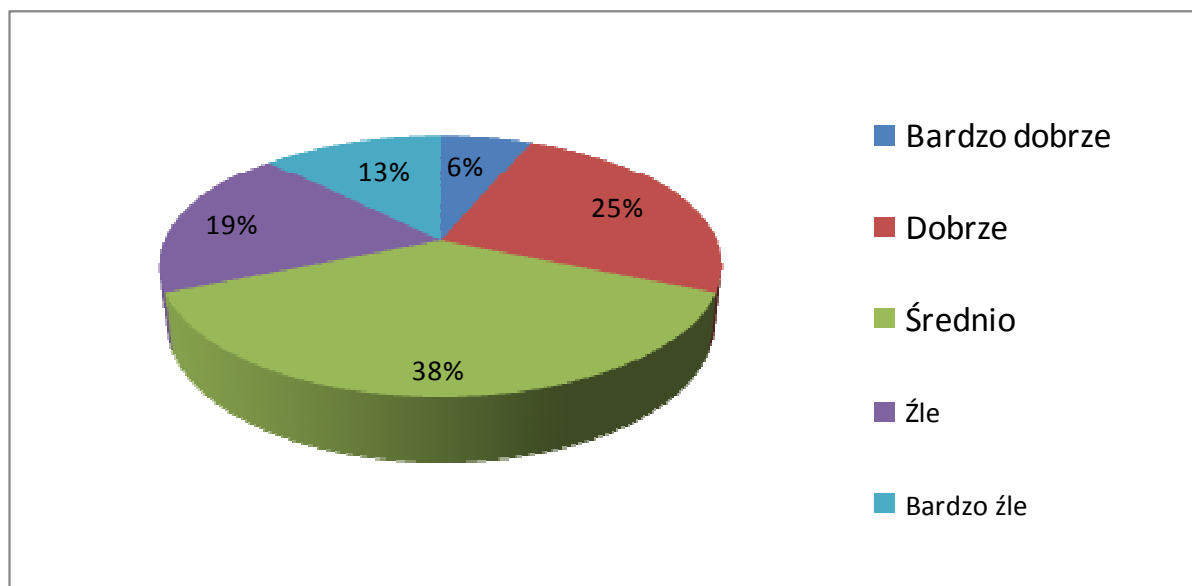
4. Konsultacje programów partnerskich

Zgodnie z deklaracją zawartą w rocznym Programie współpracy miasta Nowego Sącza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego projekty uchwał odnoszących się do zagadnień związanych z obszarem działalności organizacji, konsultowane są z zainteresowanymi podmiotami. Raz w roku na przełomie listopada i grudnia odbywa się otwarte spotkanie przedstawicieli Urzędu Miasta w Nowym Sączu z udziałem przedstawicieli organizacji i instytucji, do których adresowany jest roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Jak wskazuje wynik badania ankietowego 16 z 25 organizacji co najmniej raz uczestniczyło w konsultacjach programów partnerskich, co stanowi 64% badanych organizacji. Pozostałych 36% organizacji nigdy nie brało udziału w konsultacjach.

6% organizacji, które brały udział w konsultacjach programów partnerskich ocenia te konsultacje bardzo dobrze, 25% dobrze, 38% średnio, 19% źle, a 12% organizacji ocenia konsultacje bardzo źle. Wyniki te przedstawia wykres 4.

Wykres 4. Ocena konsultacji programów partnerskich przez organizacje biorące w nich udział.

Źródło: opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiety.

Badane organizacje wyraziły chęć udziału w kolejnych konsultacjach programów współpracy. Tylko trzy organizacje odpowiedziały, że nie są udziałem w nich zainteresowane. Organizacje wskazały również na najlepszy okres w jakim ich zdaniem powinny być realizowane Konsultacje Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. Z przeprowadzonego badania wynika, że organizacje życzyłyby sobie, żeby konsultacje programów współpracy odbywały się na przełomie września i października. Taką odpowiedź dało 52% badanych. Natomiast 28% organizacji chciałoby, żeby odbywały się one na przełomie maja i czerwca. Tylko 12% organizacji wskazało obecny termin odbywania konsultacji, tj. listopad/grudzień.

5. Konsultacje międzysektorowe

Z przeprowadzonego badania wynika, że prawie wszystkie organizacje (23, tj. 92% zbadanych organizacji), byłyby zainteresowane wizytami studyjnymi w organizacjach chcących podzielić się dobrymi praktykami. Tylko 2 organizacje nie są zainteresowane taką formą szkolenia. Natomiast aż 96% organizacji jest zdania, że należy organizować nowosądeckie spotkania przedstawicieli organizacji pozarządowych w celu wymiany doświadczeń.

Według 40% respondentów spotkania powinny odbywać się raz na pół roku, według 32% jeden raz w roku, a 16% uważa, że spotkania powinny odbywać się raz na dwa, trzy miesiące. Przedstawiciele dwóch organizacji chciałoby aby spotkania odbywały się raz w miesiącu. Jeden respondent wstrzymał się od głosu.

Badane organizacje wskazały mocne i słabe strony współpracy organizacji pozarządowych w Nowym Sączu. Wynik badania przedstawia tabela 3, która przedstawia wszystkie wypowiedzi badanych osób. Należy zaznaczyć, że 11 respondentów nie wskazało mocnych stron, a 12 respondentów nie wskazało słabych stron.

Tabela 3. Mocne i słabe strony współpracy organizacji pozarządowych

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • potencjał realizacyjny • doświadczenie organizacji • kontakty poszczególnych organizacji • zaangażowanie • otwartość na animowanie partnerstwa • możliwość wymiany doświadczeń • możliwości wykonania większej ilości projektów • bardziej atrakcyjna forma działalności • możliwość wykorzystania najlepszych zasobów organizacji • możliwość organizacji bardziej efektywnych działań • dość dobrze wykształcona kadra • chęć do działań • dzielenie się doświadczeniem, pomysłami, partnerami • wzmocnienie aktywności • budowa potencjału sądeckich NGO • przyjaźń i współdziałanie, a nie rywalizacja • realizacja projektów pomocowych na szerszą skalę • budowanie poczucia jedności, wspólnoty • ich mnogość, znaczna aktywność, odnoszone sukcesy • możliwość współpracy między organizacjami • łatwiej się realizuje zawody w grupie i przy wsparciu innych • w jedności siła, czyli razem możemy więcej 	<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom zaufania • postrzeganie się jako konkurencja • niski poziom zatrudnienia i co za tym idzie brak czasu • zróżnicowanie w standardach formalnych • wypalenie liderów • niski poziom zmotywowania organizacji • słomiany zapał • brak korzyści i uregulowań formalnych • trudności w podejmowaniu wspólnych decyzji • brak z informatyzowania wielu organizacji • brak polityki miasta w zakresie udostępniania lokali na działalność • niewłaściwe pojmowanie misji i działań organizacji przez urzędników - syndrom / miasto pomaga i wspiera działalność organizacji a nie odwrotnie • zbyt mała wzajemna znajomość pomiędzy organizacjami • rywalizacja • dublowanie projektów dotyczących tych samych grup • rywalizacja i walka o dotacje zbyt ograniczona • trudności w dochodzeniu do konsensusu • wspólna odpowiedzialność finansowa • rozbieżność interesów - pytanie czy dana organizacja jest gotowa by podjąć tego typu współpracę • brak środków finansowych • każde stowarzyszenie pozostaje same sobie • brak współpracy • konkurencyjność • zajmowanie się tylko własnym poletkiem

Źródło: opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiety.

6. Pobudzanie rozwoju trzeciego sektora

Jednym z priorytetów jaki został zawarty w Programie Współpracy Urzędu Miasta w Nowym Sączu z organizacjami jest utworzenie Inkubatora Organizacji Pozarządowych. W badaniu ankietowym zapytano z jakich elementów jego oferty skorzystałyby organizacje. Poniżej przedstawione dane (wykres 5) obrazują zainteresowanie organizacji powstaniem i uczestnictwem w Inkubatorze Organizacji Pozarządowych. Badani respondenci najbardziej zainteresowani są animacją partnerstwa i współpracy między organizacjami oraz korzystaniem z salki konferencyjnej, a także pomocą pracownika merytorycznego do konsultacji indywidualnych w następującym zakresie:

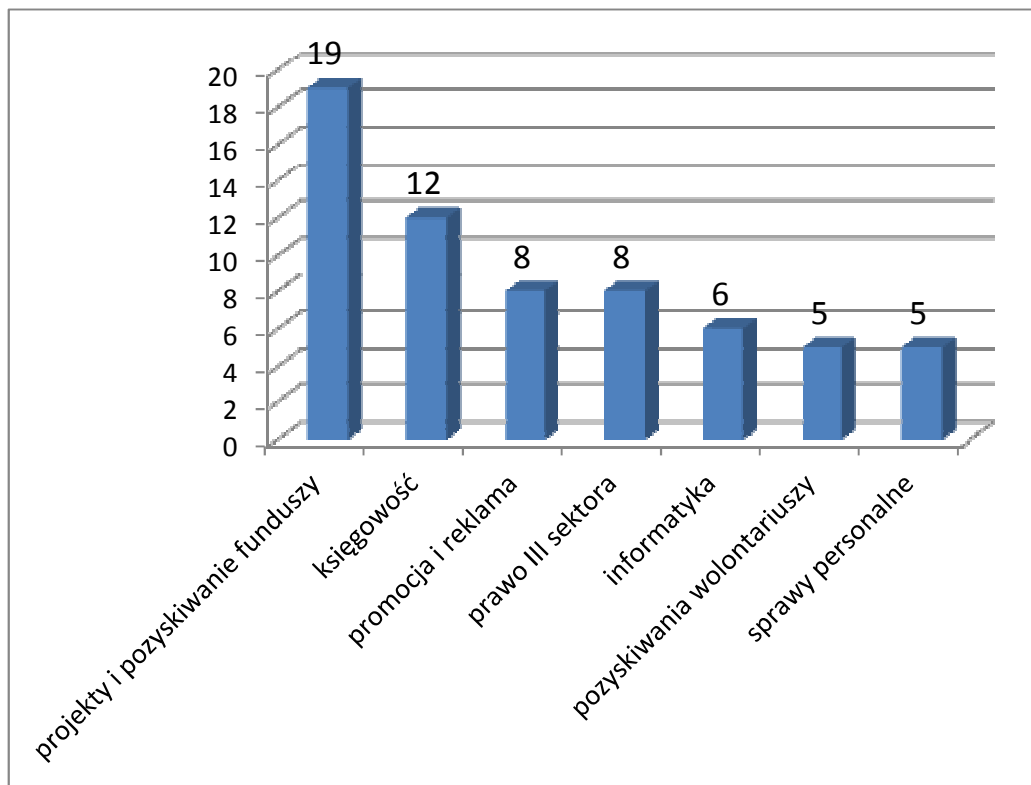
- pisania projektów i pozyskiwania funduszy (19 wypowiedzi),
- księgowości (12 wypowiedzi),
- promocji i reklamy (8 wypowiedzi),
- prawo III sektora (8 wypowiedzi),
- informatyki (6 wypowiedzi),
- pozyskiwania wolontariuszy (5 wypowiedzi),
- spraw personalnych, takich jak zatrudnienie, umowy (4 wypowiedzi).

Na pytanie z jakie tematy szkoleń byłyby interesujące dla organizacji, wskazane zostały następujące tematy:

- księgowość, finanse w NGO,
- kontakty i współpraca z mediami, najlepiej z udziałem przedstawicieli mediów,
- pomoc społeczna,
- ekonomia społeczna,
- prawne, związane z konkursami ofert.

Tylko 2 organizacje nie są zainteresowane uczestnictwem w żadnym z obszarów działań Inkubatora, a 1 organizacja nie jest zainteresowana utworzeniem Inkubatora.

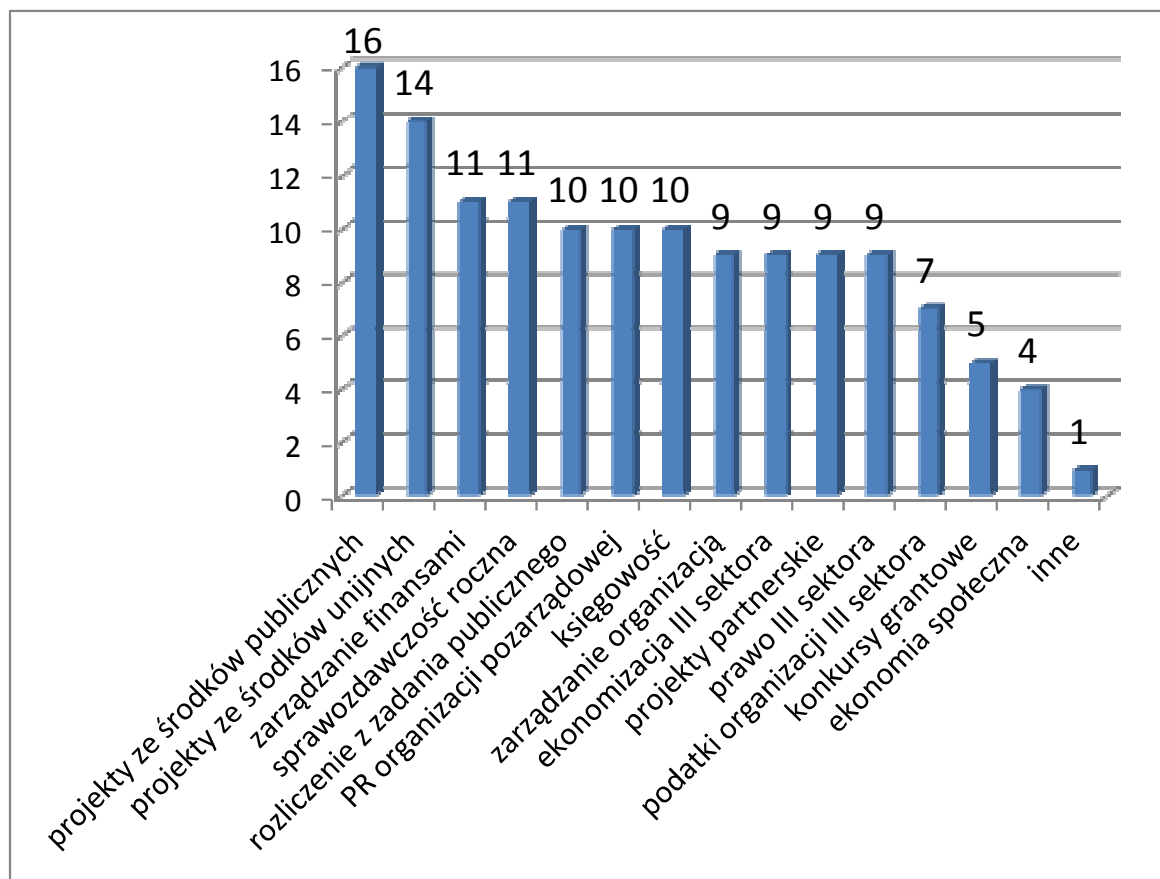
Wykres 5. Zapotrzebowanie na ofertę Inkubatora Organizacji Pozarządowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiety.

Organizacje pozarządowe chcą brać udział w przygotowywanych dla nich szkoleniach. Największym zainteresowaniem cieszą się szkolenia z przygotowywania wniosków i tworzenia projektów do konkursów finansowanych ze źródeł publicznych oraz z Unii Europejskiej. Ponad 10 organizacji zgłosiło również chęć odbycia szkolenia ze sprawozdawczości rocznej organizacji w tym OPP oraz z tworzenia sprawozdań i rozliczenia z realizacji zadania publicznego. Wykres 6 pokazuje tematykę szkoleń, w których chciałyby wziąć udział badane organizacje.

Wykres 6. Zainteresowanie organizacji szkoleniami

Źródło: opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiety.

7. Współpraca z samorządem miasta Nowego Sącza

Większość badanych organizacji (84%) współpracuje z samorządem Nowego Sącza. Współpraca ta polega na otrzymywaniu dofinansowań do projektów w ramach otwartego konkursu ofert oraz poza otwartym konkursem ofert, a także w uczestnictwie w konsultacjach programów współpracy z organizacjami pozarządowymi. W badaniu pozyskano informacje o ocenie współpracy organizacji z samorządem miasta Nowego Sącza. Poziom swojego zadowolenia ze współpracy organizacje oceniały w skali od 1 do 5, przy czym 1 oznacza duże niezadowolenie, a 5 wysokie zadowolenie. Szczegółowe oceny przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Poziom zadowolenia organizacji ze współpracy z samorządem Nowego Sącza

Współpraca z samorządem miasta Nowego Sącza	Poziom zadowolenia w skali od 1 do 5
Otrzymujemy wsparcie merytoryczne od pracownika Urzędu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi	4,4
Otrzymujemy dofinansowanie do projektów w ramach otwartego konkursu ofert	3,7
Otrzymujemy dofinansowanie do działalności poza otwartym konkursem ofert	3,5
Uczestniczymy w konsultacjach programów współpracy z organizacjami pozarządowymi	3,2
Miasto Nowy Sącz jest partnerem w realizowanych przez nas projektach	3,2
Jesteśmy zapraszani do konsultacji innych projektów lokalnego prawa	2,5
Uczestniczymy w konsultacji budżetu miasta	2,5
Jesteśmy partnerem w projektach realizowanych przez miasto Nowy Sącz	2,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiety.

Organizacje wskazują na mocne i słabe strony we współpracy z samorządem miasta Nowego Sącza, przy czym 8 organizacji nie wskazało słabych stron we współpracy organizacji z Urzędem Miasta. Wszystkie wymienione mocne i słabe strony współpracy zawiera tabela 5.

Tabela 5. Mocne i słabe strony we współpracy z samorządem miasta Nowego Sącza

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • deklarowana współpraca • oddelegowani pracownicy • otwartość na kontakty • pełna informacja o ofertach konkursowych • merytoryczna pomoc pracowników • możliwość pozyskiwania funduszy z konkursów ofert • przychylność urzędu • wspieranie organizacji przez obejmowanie patronatem honorowym imprez organizowanych przez NGO • transparentność • możliwość bieżącej konsultacji i pomoc pracownika ds. III sektora • szkolenie w zakresie sporządzania 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorność współpracy • traktowanie organizacji jako petenta, a nie partnera • słabe liczenie się ze zdaniem NGO • niski poziom partycypacji społecznej w procesach decyzyjnych i tworzeniu lokalnego prawa • zbyt małe dofinansowanie projektów • biurokracja • brak możliwości uzyskania środków na sprzęt do realizacji celów statutowych • brak wpływu na wysokość budżetu przeznaczanego na konkursy dla NGO • brak przejrzystości w przydziale lokali dla organizacji • brak zainteresowania miasta rozwojem III sektora • brak punktacji za innowacyjność w ocenach zadań konkursowych organizowanych • mała ilość konkursów w ramach otwartych ofert • obniżanie kwot wskazanych w projektach

- wniosków
- wiarygodność, przewidywalność
- częste organizowanie spotkań organizacji pozarządowych
- wsparcie merytoryczne
- promocja organizacji i ich działalności poprzez zamieszczanie informacji na stronie www

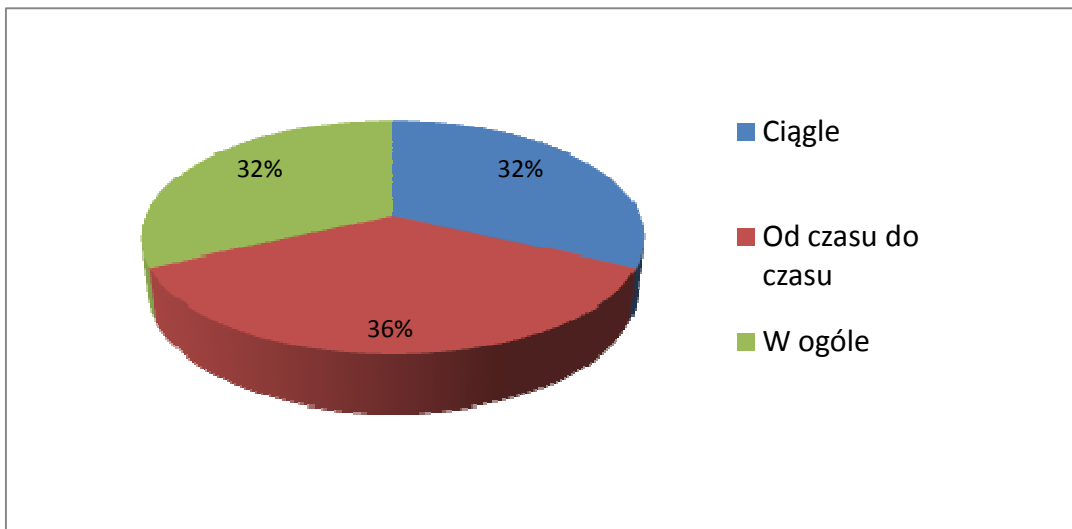
- brak osobistego zaangażowania Prezydenta w konsultacje z NGO
- skomplikowane procedury,
- zbyt małe środki finansowe w ramach konkursu ofert
- Jedno i to samo się pisze co roku - produkcja papierków
- szkolenia z zakresu rozliczania projektów powinny prowadzić pracownicy Urzędu Miasta, ponieważ to do ich rąk trafiają sprawozdania,
- nie do końca zadowalający przepływ informacji
- administracja jest dla organizacji i obywateli - nie odwrotnie
- brak jasnych kryteriów przydzielania dofinansowania
- brak informacji zwrotnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiety.

8. Współpraca z wolontariuszami

Prawie jedna trzecia badanych respondentów (32% organizacji) wskazuje, że na stałe współpracuje z wolontariuszami. W zależności od charakteru organizacji i jej zakresu działania organizacje współpracują z od 6 do nawet 700 wolontariuszami. 36 % organizacji zaprasza do pracy wolontariuszy przy podejmowaniu konkretnych działań doraźnie (od 3 do 50 osób), natomiast 32% organizacji wskazało, że nie współpracuje z wolontariuszami. Strukturę odpowiedzi na powyższy problem przedstawia wykres 7

Wykres 10. Częstotliwość współpracy organizacji z wolontariuszami

Źródło: opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiety.

Prawie połowa organizacji jest zainteresowana wsparciem przy pozyskiwaniu wolontariuszy. Organizacje potrzebują pomocy wolontariuszy w bardzo wielu działaniach. Badane organizacje wskazały następujące możliwości wykonywania pracy przez wolontariuszy:

- współpraca stała (8 organizacji),
- pomoc przy realizowanych działaniach (6 organizacji),
- współpraca akcyjna (5 organizacji),
- pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych (5 organizacji),
- wolontariat pracowniczy na rzecz organizacji (4 organizacje),
- praca biurowa (3 organizacje),
- wsparcie w pracy z podopiecznymi (1 organizacja),
- inne (2 organizacje).

Ze strony administracji publicznej organizacje oczekiwałyby szkoleń wspierających pracę wolontariuszy. Szkolenia te mogłyby objąć wiele dziedzin, na które wskazują organizacje. Należą do nich:

- pozyskiwanie i zarządzanie wolontariuszami (8 organizacji),
- aspekty prawne współpracy z wolontariuszami (7 organizacji),
- pierwsza pomoc przedmedyczna (7 organizacji),
- komunikacja interpersonalna (7 organizacji),
- pisanie projektów i zdobywanie funduszy (7 organizacji),
- rozwijanie kompetencji osobistych, takich jak samoocena, poczucie własnej wartości, zachowania asertywne (5 organizacji),
- praca z podopiecznymi (4 organizacje),
- etyka pracy wolontariusza (4 organizacje),

Znaczna część zbadanych organizacji (11) nie jest zainteresowana korzystaniem ze szkoleń wspierających pracę wolontariuszy.

Podsumowanie

Konkludując przeprowadzone badania ankietowe, można wysnuć następujące wnioski:

- Organizacje z nieznanymi względów niechętnie uczestniczyły w przeprowadzonych badaniach (odpowiedź uzyskano tylko od 15% organizacji do których wysłano ankietę badawczą).
- Biorąc pod uwagę finansowanie ze środków publicznych, część organizacji w niewielkim stopniu z nich korzysta, a część bardzo intensywnie (trzy organizacje wykonały 44% projektów przy współudziale finansowania ze środków publicznych).
- Najwięcej organizacji działa w obszarze oświata i wychowanie (14) oraz zarządzanie kryzysowe (14), a także w obszarze upowszechnianie kultury (10), ochrona zdrowia (9), rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych (8).
- Najmniejszym zainteresowaniem cieszą się następujące obszary działania: organizacja i poradnictwo społeczne (2), ekologia i ochrona środowiska (1) organizacja oraz przeciwdziałanie bezrobociu (1).
- Największym problemem przy realizacji zadań są trudności w zdobywaniu sprzętu lub funduszy niezbędnych do prowadzenia działań organizacji, brak pracowników etatowych oraz zbyt rozbudowana biurokracja administracji publicznej. Istotny jest także brak czasu liderów wynikający z łączenia pracy zawodowej z działalnością społeczną oraz zbyt skomplikowane procedury ubiegania się o granty.
- Z podjęcia inicjatywy realizacji zadania w partnerstwie skorzystało dotychczas prawie połowa badanych nowosądeckich organizacji pozarządowych (12). Wiele organizacji chętnie podjęłoby się współpracy z innymi organizacjami celem realizacji wspólnych przedsięwzięć.
- Organizacje wskazują zasadniczo na obszary, które są ich mocną stroną, a zatem jednocześnie mogłyby zaoferować jako wkład w projekt partnerski swoje dotychczasowe doświadczenie oraz wiedzę. Najczęściej podawane są takie propozycje jak wsparcie specjalistów, koordynacja i zarządzanie projektem, wymiana doświadczeń, szkolenia, zaangażowanie własnych wolontariuszy oraz opracowanie materiałów promocyjnych.
- Do powodzenia wspólnie realizowanego projektu przyczynia się wiele ważnych czynników. Jako najważniejsze dla organizacji wskazano otwartość, życzliwość i

dobry klimat współpracy oraz kooperacja z partnerem na etapie przygotowywania wniosku aplikacyjnego.

- Otwarte spotkanie przedstawicieli Urzędu Miasta w Nowym Sączu z udziałem przedstawicieli organizacji i instytucji, do których adresowany jest roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi, organizacje uczestniczące w takich konsultacjach (16) oceniają przeciętnie. Przy czym organizacje wołałyby, żeby konsultacje programów współpracy odbywały się na przełomie września i października (52% odpowiedzi).
- Prawie wszystkie organizacje (23) byłyby zainteresowane wizytami studyjnymi w organizacjach chcących podzielić się dobrymi praktykami. Respondenci wskazali przy tym szereg słabych i silnych stron konsultacji między organizacjami.
- Badane organizacje chciałyby uczestniczyć w Inkubatorze Organizacji Pozarządowych i zainteresowani są animacją partnerstwa i współpracy między organizacjami, możliwością korzystania z sali konferencyjnej, a także pomocą pracownika merytorycznego do konsultacji indywidualnych głównie w zakresie pisania projektów i pozyskiwania funduszy (19 wypowiedzi), księgowości (12 wypowiedzi), promocji i reklamy (8 wypowiedzi) oraz prawa III sektora (8 wypowiedzi).
- Organizacje pozarządowe zainteresowane są udziałem w szkoleniach, głównie z przygotowywania wniosków i tworzenia projektów do konkursów finansowanych ze źródeł publicznych oraz z Unii Europejskiej oraz ze sprawozdawczości rocznej organizacji i tworzenia sprawozdań i rozliczenia z realizacji zadania publicznego, a także z zarządzania organizacją.
- Badane organizacje najwyżej oceniają współpracę z samorządem miasta Nowego Sącza w zakresie otrzymywania wsparcia merytorycznego od pracownika Urzędu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz z faktu otrzymywania dofinansowania do projektów w ramach otwartego konkursu ofert.
- Ponad 68% badanych organizacji współpracuje z wolontariuszami na stałe lub doraźnie. Pozostałe 32% organizacji takiej kooperacji nie wskazało.
- Ze strony administracji publicznej organizacje oczekiwałyby szkoleń wspierających pracę wolontariuszy, przede wszystkim w zakresie pozyskiwania i zarządzania wolontariuszami (8 organizacji), aspektów prawnych współpracy z wolontariuszami (7

organizacji), pierwszej pomocy przedmedycznej (7 organizacji), komunikacji interpersonalnej (7 organizacji) i pisanie projektów oraz zdobywania funduszy (7 organizacji).